

Stoppeluzernevlinder

Colias chrysotheme

De stoppeluzernevlinder komt voor in een relatief klein gebied van Slowakije tot Rusland. De soort gaat op veel plaatsen achteruit. Zo was hij aan het begin van de 20e eeuw in veel delen van Tsjechoë algemeen, maar daar is hij inmiddels uitgestorven. Uit België is de soort niet bekend, en ook op de Duitse lijst komt deze soort niet voor want er zijn slechts enkele omstreken waarnemingen uit het begin van de vorige eeuw. De dichtstbijzijnde populaties vliegen nu waarschijnlijk in Hongarije. De soort staat als 'kwetsbaar' op de Europese Rode Lijst. (LEMPKE 1960, VAN SWAAY & WARREN 1999, BENES ET AL. 2002).

De soort leeft in schrale graslanden in heuvelland en steppen. Hij vliegt in meerdere generaties van april tot oktober. De waardplanten zijn hokjespeul *Astragalus* en wikken *Vicia*, vooral ringelwikke *V. hirsuta*. (BENES ET AL. 2002).

De stoppeluzernevlinder is eenmaal waargenomen: Melick (Midden-Limburg), een mannetje op 18 augustus 1917. Dit is één van de meest bijzondere dagvlinders die ooit in Nederland is gezien. De vlinder werd door Caspar Franssen gevangen en geschonken aan het museum van het missiehuis te Steyl. Dit exemplaar is nog door Benticke getoond op de wintervergadering van de Entomologische Vereniging. Toen realiseerde men zich echter nog onvoldoende hoe zeldzaam deze vlinder in Noordwest-Europa is. Lempke wilde daarom de determinatie controleren en is driemaal naar het betreffende museum gegaan (in 1937, 1939 en 1950), maar het exemplaar werd niet meer teruggevonden. Later dook de vlinder weer op, in de verzameling van de Duitse vlinderkenner Reissinger, die het bewuste exemplaar met het betreffende vindplaatsetiket en de toevoeging 'Type-exemplaar voor Nederland', had gekocht van een firma die handelde in vlinders. De vlinder bevindt zich nog steeds in de collectie van Reissinger. (LEMPKE 1960).

SUMMARY

Lesser Clouded Yellow *Colias chrysotheme*

Colias chrysotheme is a vagrant. The only record is of a male butterfly seen on 18th August 1918 near Melick, in the province of Limburg.

Zuidelijke luzernevlinder

Colias alfacariensis

De zuidelijke luzernevlinder komt in een groot deel van Europa voor. De dichtstbijzijnde populaties vliegen in de Eifel, in de kalkstreken van Wallonië en in de dalen van de Maas en Sambre.

De waardplant is paardenhoeftklaver *Hippocrepis comosa*, een plant die in Nederland nauwelijks voorkomt (zie het bleek blauwtje). Soms wordt ook bont kroonkruid *Securigera varia* gebruikt. De vlinder leeft in lage, open graslanden, vooral schrale kalkgraslanden. Hij vliegt in twee generaties tussen midden mei en midden juni en tussen midden juli en eind augustus, en overwintert als halfvolgroeide rups. Hij is vrij honkvast, maar wordt wel eens als zwerver in het zuidelijk deel van Groot-Brittannië waargenomen. Het vermoeden bestaat dat deze Britse exemplaren uit Spanje en Frankrijk afkomstig zijn, terwijl de Nederlandse uit Wallonië of Zuid-Duitsland komen. (LEMPKE 1960, BINK 1992).

De zuidelijke luzernevlinder werd pas in 1947 als zelfstandige soort herkend. Hij is als dwaalgast ten minste negenmaal in Nederland waargenomen: Den Bosch (NB, vrouwtje, juli 1931), Kerkrade (LI, mannetje, 7 juni 1945), Nuenen (NB, vrouwtje, 9 augustus 1945), Nuenen (mannetje, NB, 13 augustus 1947), Tiel (GE, vrouwtje, mannetje 14 augustus 1947), Nuenen (NB, mannetje 9 mei 1948), Julianakanaal (LI, 8 juni 1949), Leeuwarden (LI, adult, 15 september 1962) en Zierikzee (ZE, mannetje, 24 augustus 1971). De soort wordt door zijn gelijkheid met de gele luzernevlinder wellicht soms over het hoofd gezien.

SUMMARY

Berger's Clouded Yellow *Colias alfacariensis*

Colias alfacariensis is a vagrant. It has been seen at least nine times. Reproduction is unlikely, as its larval foodplant *Hippocrepis comosa* is extremely rare in the Netherlands.